

РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРА УКРАЇНИ

**кейси розбудови освіти та економіки
для забезпечення безпеки
і досягнення цілей сталого розвитку**

Монографія

За загальною редакцією
доктора наук з державного управління,
професора І.А. Семенець-Орлової
та доктора медичних наук, доктора
фармацевтичних наук,
професора О.С. Соловйова

**ОЛДІ
ПЛЮС**

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

**РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО
ВЕКТОРА УКРАЇНИ**

**(кейси розбудови освіти та економіки
для забезпечення безпеки й досягнення цілей
сталого розвитку)**

Монографія

*За загальною редакцією
доктора наук з державного управління,
професора І. А. Семенець-Орлової
та доктора медичних наук, доктора фармацевтичних наук,
професора О. С. Соловйова*

Одеса • 2023

Рецензенти:

Шкода Тетяна Никодимівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана;

Омельяненко Віталій Анатолійович – доктор економічних наук, доцент, старший науковий співробітник Інституту економіки промисловості Національної академії наук України, академік Української технологічної академії;

Твердохліб Олександр Степанович – доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри державного управління у сфері цивільного захисту Інституту державного управління та наукових досліджень у сфері цивільного захисту;

Ковач Валерія Омелянівна – доктор наук з державного управління, старший дослідник, провідний науковий співробітник Державної установи «Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України»

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 27 квітня 2022 року)*

Розвиток механізмів публічного управління в контексті реалізації євроінтеграційного вектора України (кейси розбудови освіти та економіки для забезпечення безпеки й досягнення цілей сталого розвитку) : монографія / за заг. ред. доктора наук з державного управління, професора І. А. Семенець-Орлової та доктора медичних наук, доктора фармацевтичних наук, професора О. С. Соловійова. – Одеса : Олді+, 2023. – 796 с.

ISBN 978-966-289-691-6

У монографії розглянуто теоретико-методологічні засади розвитку публічного управління в контексті євроінтеграційного курсу сучасної України. Розкрито зміст та процесуальні аспекти суспільних перетворень у гуманітарній сфері, реформ у галузі освіти з метою забезпечення гарантій реалізації права людини на доступну та якісну освіту в нестабільних умовах довкілля та надзвичайних обставинах. Узагальнені сучасні концепції суспільного розвитку у стратегічному плануванні, програмуванні, моделюванні, проєктуванні реформ. Узагальнені напрямки публічної політики у сфері розбудови економіки для забезпечення безпеки та досягнення цілей сталого розвитку, запропоновані шляхи адаптації кращого зарубіжного досвіду в цьому напрямку в сучасній Україні.

Монографія розрахована на студентів, аспірантів та докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників, публічних службовців, керівників організацій економічної сфери, закладів освіти, установ сектору безпеки й оборони, представників громадянського суспільства, які цікавляться питаннями розбудови публічного управління та суспільного розвитку в умовах сьогодення.

УДК 35:005.2:339.92(477)ЄС:[37+33]-043.86

ЗМІСТ

ЧАСТИНА 1. ІННОВАЦІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ6

Ніколайчук Т. О.

Основні аспекти формування галузевоцентрованої системи
підготовки кадрів індустрії вражень 6

Мєлков Ю. О.

Приватна вища освіта для ХХІ століття: засади, перспективи
та гуманістичний потенціал 31

Карбовська Л. О., Гончаренко М. Ф.

Основні теоретичні підходи до державного регулювання
сфери освіти 57

Лебсдєва Н. А.

Вдосконалення позааудиторної діяльності студентства засобом
функціонування інтелектуального кіноклубу120

Липіна Л. А.

Впровадження інформаційних технологій у системі управління
закладами загальної середньої освіти145

Костиук Т. О.

Управління інтернаціоналізацією вищої освіти в умовах
глобалізації університетського освітнього середовища176

Зелененька І. А.

Тарас Шевченко покрізь призму медіаграмотності
та медіакультури: складність інтерпретації постаті в умовах
дистанційного навчання202

Перов А. П., Перова Л. В.

Правове регулювання освітнього менеджменту органами надання
освітніх послуг та підготовки кадрів державного управління
в умовах нової соціальної реальності221

Ломака І. І., Липчук О. І.

Інформаційно-комунікаційні технології та активні методи навчання як необхідні засоби модернізації сучасної освіти257

Скуратовський Р. В.

Цифровізація освіти: нові форми, методи та технології293

Дмитренко Г. А., Головач Н. В., Дорошенко Л. С., Козлова А. І.

Вектор змін у діяльності недержавних закладів освіти в контексті людиноцентричної модернізації національної системи освіти.....330

Олексієнко О. М.

Ортобіотика як принципи здоров'язбережувальної реабілітаційної корекції педагогічних працівників401

Клочко А. О., Семенець-Орлова І. А.

Інноваційні підходи до управління освітніми організаціями в сучасних умовах.....414

Горяня Л. Г., Разумовський К. В.

Здоров'язбережувальний контент фізичної реабілітації завдяки інноваційним методикам TREMASS FITNESS для профілактики гіподинамії та хронічних захворювань хребта для дітей з особливими потребами464

Орел М. Г., Ситник Г. П.

Проблеми реалізації принципу практико-орієнтованості підготовки фахівців в умовах COVID-19.....481

ЧАСТИНА 2. СУСПІЛЬНІ РЕФОРМИ ТА ІННОВАЦІЇ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ..... 597

Гончаренко М. Ф., Карбовська Л. О., Козлова А. І.

Методи та інструменти державного регулювання попиту і пропозиції на фаховому ринку праці597

Червінська Л. П., Якушик І. Д.

Суспільні реформи та інновації для досягнення цілей сталого розвитку646

Максимів М. Я., Семенець-Орлова І. А.

Розбудова державного управління освітніми змінами
в Україні667

Орел М. Г., Ситник Г. П.

Суспільні реформи та інновації для досягнення цілей
сталого розвитку: аспект публічного управління699

ЧАСТИНА 1

ІННОВАЦІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Ніколайчук Т. О.

магістр правознавства,

аспірант відділу економічного регулювання природокористування,

*Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАНУ
Одеса, Україна*

E-mail: mazzi071988@gmail.com

ORCID: 0000-0001-6268-7723

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ГАЛУЗЕВОЦЕНТРОВАНОЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ІНДУСТРІЇ ВРАЖЕНЬ

1. Основні сучасні погляди на формування освітнього процесу у сфері послуг вражень

Трендами сучасної міжнародної економіки є розвиток індустрії виробництва товарів та послуг, що пов'язані із отриманням насамперед вражень (experience economy), зокрема за рахунок природокористування. У зв'язку з всесвітньою пандемією коронавірусної інфекції, спричиненої SARS-CoV-2, протягом 2020 – початку 2021 років, населення зазнало значних обмежень щодо задоволення своїх потреб в отриманні позитивних вражень, емоцій, спогадів шляхом відвідування загальносвітових туристичних місць через карантинні умови геосоціального характеру, що спонукало до формування нових векторів господарської діяльності на національному ринку, а саме, послуг вражень. Однак, відсутність регуляторного акту або формування чіткої законодавчої позиції на суспільні відносини пов'язані з отриманням емоцій, вражень, у т. ч. під час використання або взаємодії

з природними ресурсами, зумовлює відсутність прозорих інструментів регулювання функціональних обов'язків персоналу сектору послуг вражень, недостатній рівень підготовки галузевих фахівців, як наслідок, незадовільну якість послуг в цілому.

Необхідність формування окремої освітньої траєкторії та освітньо-наукових програм, що відповідатимуть чинному законодавству, яке регулює порядок підготовки фахівців у сфері надання послуг вражень усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів, надасть змогу сформуванню чіткі та прозорі вимоги до кандидатів під час прийняття на роботу, забезпечити дотримання прав працівників у разі незаконного звільнення, а також недопущення зловживань з боку недобросовісних робітників через колізійність чинних законодавчих вимог.

Д.-Д. Уїлсон, Д. Праудфуд, Д. С. Валачич зазначають, що з огляду на наявні соціально-економічні умови, одними з головних інструментів маркетингу вражень є соціальні мережі, такі як Facebook, Instagram, Twitter тощо. Відповідні онлайн-мережі мають досить широке коло інструментів управління та організацію послуг враженнями, зокрема проведення онлайн-семінарів чи навчальних курсів в умовах соціального дистанціювання (Wilson, et. al, 2014).

М. Л. Рілі, А. Е. Батс зазначають, що головним чинником надання послуг вражень може бути самопрезентація, як інструмент селф-брендингу, оскільки позитивна ділова репутація може заздалегідь сформувати позитивні очікування від послуг (Leary & Allen, 2011).

П. Бансал та Д. Кітстрок стверджують, що менеджмент вражень може стати вектором господарської діяльності для підприємців, що працюють у сфері екології, однак важливим чинником є організаційно-правова прозорість діяльності такої юридичної особи, зокрема формування економіко-трудових відносин з персоналом, освітньо-кваліфікаційні вимоги (Bansal & Kistruck, 2006).

Дж. Грінберг, Дж. Р. Біас, Д. Е. Еск'ю зазначають, що менеджмент вражень повинен здійснюватись з урахуванням двох важливих організаційних питань: як менеджери вражень можуть створити об'єктивні враження для своїх клієнтів, та, на підставі яких критеріїв, створені враження можна оцінювати, як справедливі (Greenberg, et. al., 1991).

Водночас, науковець, М. Алвентсон, розглядає систему управління враженнями, як суміжну з рекламною галуззю, оскільки саме

від рекламодавців залежить більша частина вражень та очікувань потенційних клієнтів, їх ідентифікація запропонованих послуг (Alvesson, 1994).

Т. Л. Хенторн, М. С. Латур, Дж. Елвін стверджують, що сфера управління враженнями побудована на діаді продавець/клієнт, що є першоосновою очікуваних маніпуляцій для клієнта та формує його внутрішнє відношення та довіру до постачальника майбутніх послуг, визначення «допослужбових» оцінок (Henthorne, et. al., 1992).

Такі дослідники, як К. Л. Хілленбург, Р. А. Седерберг, С. А. Грей, С. Л. Херст, Г. К. Джонсон, Б. Дж. Поттер зазначають, що цифрові технології вносять суттєві корективи до формування освітнього процесу, зокрема, шляхом розширення можливостей електронної освіти (e-learning) (Hillenburg, et. al., 2006).

На думку наступних науковців, як Альбіна Р. Шайдулліна, Шаміль Ф. Шеймарданов, Йолдіз Н. Ганієва, Сергій Яковлев, Ельміра Р. Хайрулліна, Міляуш Біктермірова кваліфікація майбутніх конкурентоспроможних фахівців для високотехнологічної галузі зумовлена тим, що одним із стратегічних завдань сучасного виробництва є забезпечення кадрами нового покоління, лідерів виробництва, здатних не тільки купувати і адаптувати зарубіжні зразки, а й мати кваліфікацію для розробки і впровадження нових зразків вітчизняного виробництва, а також вміти швидко адаптуватися до нових соціально-економічних умов (Shaidullina, et. al., 2015).

Є. Приймак, І. Разіна у своїх наукових дослідженнях дійшли висновку, що освіта має бути спрямована на формування стандартів «компетентнісного підходу», означає, що випускники повинні бути готові до реальних життєвих ситуацій; має бути здійснено перехід на професійні стандарти для визначення компетентності персоналу. Стандарти включають в себе опис необхідної кваліфікації працівника для виконання певного виду професійної діяльності, в тому числі конкретної службової функції. Тому в сучасних умовах освітні програми повинні базуватися на вимогах професійних стандартів і відображати взаємодію сфери освіти і конкретного сегмента ринку праці (Priimak & Razina, 2020). Вчений П. Осіпов стверджує, що детальної уваги потребують перепони під час практичної реалізації освітнього процесу, що пов'язані не з браком ресурсів, а з неправильним рольовим навантаженням суб'єктів процесу «студент» та «викладач» (Osipov, 2013).

Пітер Г. Нейман слушно зазначає, що е-освіта є альтернативним та сучасним інструментом здобуття знать, що дозволяє не тільки продуктивно планувати власний час, алей формувати навички роботи з інформаційно-комп'ютерними системами. Однак, відповідні освітні програми потребують ґрунтовного реформування існуючих освітньо-наукових принципів та формування нової генерації персоналу, в тому числі педагогічного (Neumann, 1998).

Пен С. Чан та Бред Уелебір також наголошують на суттєвому розширенні освітніх інструментів завдяки розвитку онлайн освіти, що зумовлює більший рівень охоплення споживачів освітніх послуг з боку закладу освіти та залучення спеціалістів – практиків навчального процесу. Однак, без суттєвого перегляду адміністративно-організаційних векторів діяльності закладів освіти, відповідний формат навчання не матиме успіхів (Chan & Welebir, 2003).

Отже, враховуючи погляди сучасних науковців ми можемо побачити, що оскільки індустрія послуг вражень не має чіткого законодавчого визначення, відсутній науковий погляд на освітньо-кваліфікаційну траєкторію підготовки відповідних фахівців галузі. Тому нами пропонується більш детально розглянути доцільність підготовки секторальних фахівців, що забезпечать якісне надання послуг вражень, та стане підґрунтям для формування штатного розпису підприємств відповідної царини національного господарства.

2. Економіко-правовий механізм підготовки фахівців у сфері послуг вражень

Економіко-правовий механізм регулювання відносин, що пов'язані з підготовкою фахівців у сфері послуг вражень:

- формування нормативно-регуляторних конструкцій, що спрямовані на впорядкування суспільних відносин, які вже фактично існують, тобто здійснення теоретичної та практичної підготовки та перепідготовки фахівців з суміжних галузей, що вже надають відповідні послуги;

- визначення матеріально-економічної сутності суспільних відносин, пов'язаних з наданням послуг вражень, тобто адміністративно-економічне регулювання взаємодії між роботодавцем-персоналом галузі, між закладом освіти та перепідготовки кадрів та потенційним персоналом галузі, між роботодавцем та закладами освіти та перепідготовки (рис. 1);

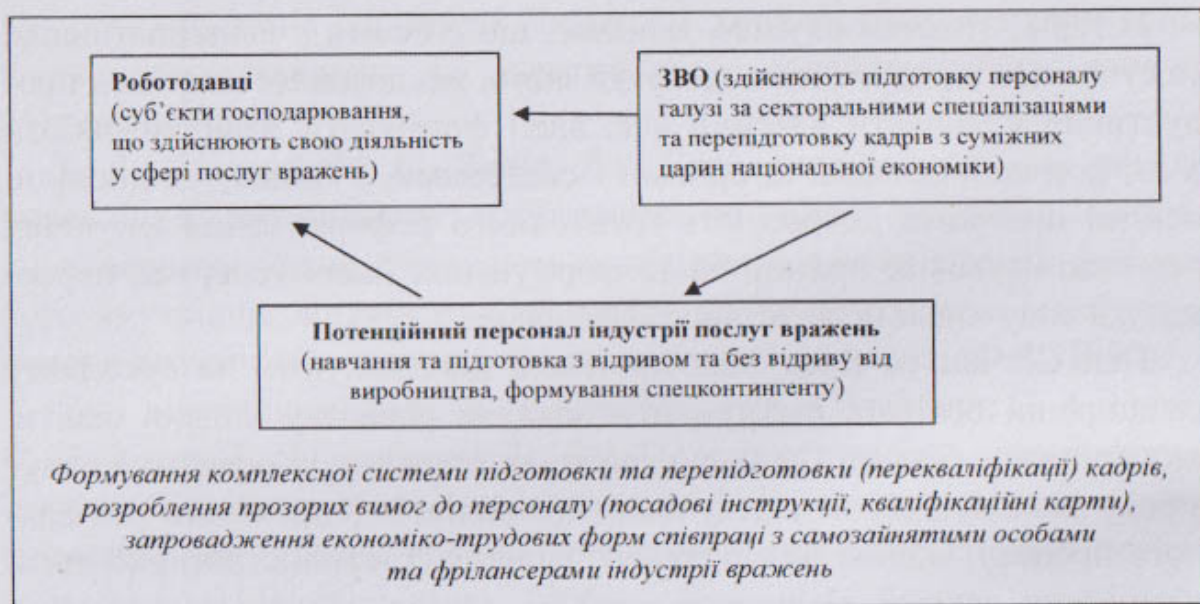

Рис. 1. Елементи комплексної системи підготовки кадрів індустрії вражень

Джерело: власна розробка автора

– формування інклюзивного підходу до розвитку відповідних видів господарської діяльності, поява нових робочих місць, позитивна динаміка перепідготовки спеціалістів з суміжних сфер національного господарства;

– законодавче визнання вектора господарської діяльності, спрямованої на надання послуг вражень, як окремої категорії підприємницької діяльності в індустрії гостинності та необхідність формування штатного розпису відповідних підприємств (рис. 2).

Розвиток індустрії вражень має довгострокові перспективи, оскільки спрямований на поступову інтеграцію суб'єктів господарювання, потенційних замовників та працівників на розширення інструментів е-комунікації, як альтернативи розвитку підприємництва у мовах короновірусних обмежень. Станом на сьогоднішній день є низка недоліків, що гальмують законодавче визнання послуг вражень, як окремого сегменту національного господарства та формування людського капіталу галузі:

- відсутність адміністративно-законодавчого визнання послуг вражень як виду економічної діяльності;
- формально-бюрократичний рівень зайнятості персоналу, що вже задіяний у відносинах, пов'язаних з наданням послуг вражень